

РЕЦЕНЗІЯ

доктора біологічних наук, професора Коробейнікова Георгія Валерійовича на дисертаційну роботу Подгурського Станіслава Ельбертовича «Диференційований підхід до швидкісно-силової підготовки кваліфікованих спортсменів різних вагових категорій у тайландському боксі», подану на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт, 01 Освіта/Педагогіка

Ступінь актуальності обраної теми.

Тайландський бокс як вид єдиноборства має особливості, де поєднується техніка класичного боксу та специфічні рухи східних бойових мистецтв. Популярність тайландського боксу набирає все більшого залучення прихильників майже в усьому світі.

Сучасний поєдинок у тайландському боксі характеризується підвищеними вимогами спортсмена при виконанні технічних елементів в ускладнених умовах змагальної діяльності. Особливо важливим є якість технічної підготовленості спортсмена, рівень прояву його рухових якостей. Адже, саме рухові якості є складовою ефективності в тайландському боксі. В той же час, поширеність популярності та географії розвитку тайландського боксу вимагає наполегливої розробки науково-методичного підходу щодо системи підготовки спортсменів. До тайландського боксу підходять аналогічні види бойових мистецтв, що мають спільну структуру рухів: Муей Тай та кікбоксинг.

На жаль структура та зміст процесу підготовки кваліфікованих спортсменів у східних єдиноборствах та бойових мистецтвах в цілому, часто не відповідають сучасним вимогам змагальної діяльності. Також, можна констатувати відсутність фундаментальних досліджень, що стосуються проблематики розвитку та вдосконалення рухових якостей в тайландському боксі. Є лише поодинокі роботи, що відображають питання контролю техніко-тактичної підготовленості, фізичного вдосконалення серед представників різних видів бойових мистецтв (Тропін Ю.М., 2021; Вольский Д.С., 2021; Synarski W., 2022), дослідження спеціальної витривалості єдиноборців (Скирта О, Лошицька

Т., 2020; Johnson M, 2021), психофізіологічних особливостей спортсменів єдиноборців (Подрігало Л.В., Єрмаков С.С., 2019; Graczyk M., 2020).

Однак, у багатьох роботах проблематика підготовленості та удосконалення рухових якостей спортсменів у бойових мистецтвах висвітлюється лише частково.

Впровадження результатів дослідження об'єктивних кількісних і якісних характеристик підготовленості боксерів у тайландському боксі дасть можливість удосконалити тренувальний процес та підвищити ефективність та видовищність змагальної діяльності.

Виходячи з вищезгаданого, дисертаційна робота Подгурського С. Е. «Диференційований підхід до швидкісно-силової підготовки кваліфікованих спортсменів різних вагових категорій у тайландському боксі» є актуальною.

Зв'язок роботи з науковими темами та планами. Актуальність роботи також визначає той факт, що вона виконувалась за планом науково-дослідної роботи НУФВСУ на 2016 – 2020 рр. за темою 2.27 «Вдосконалення системи спортивної підготовки і змагальної діяльності кваліфікованих спортсменів в сучасних умовах інтенсифікації змагальної діяльності», та плану Науково-дослідної роботи Національного університету фізичного виховання і спорту України на 2021-2025 рр. за темою 2.5 «Структура і зміст багаторічної підготовки спортсменів в сучасних умовах розвитку спорту».

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Дисертація складається зі вступу, аналітичного розділу, методичного розділу, двох розділів результатів досліджень, розділу аналізу та узагальнення результатів дослідження, висновків, практичних рекомендацій, списку використаних джерел, додатків.

В анотації подано короткий виклад українською та англійською мовами основних наукових положень дисертаційної роботи та її ключових слів. Автором також представлено список опублікованих праць за темою дисертації.

У вступі подано загальну характеристику дисертації: обґрунтування актуальності обраної теми; мету і завдання роботи; об'єкт та предмет дослідження перелік використаних наукових методів дослідження; наукову новизну та практичне значення отриманих результатів; кількість публікацій автора за темою дисертації.

Аналітичний огляд розкриває актуальні питання структури і змісту спеціальної фізичної підготовки кваліфікованих спортсменів у тайландському боксі. Автором розглядається характеристика тайландського боксу в групі контактних єдиноборств. Аналізуються особливості виконання рухових дій, прояв силових та швидкісних компонентів реалізації техніки спортсмена.

Аналіз швидкісно-силової підготовленості в тайландському боксі відображає сучасні тенденції формування та вдосконалення системи тренувального процесу. Окремо розглядаються фактори реалізації та забезпечення змагальної діяльності в тайландському боксі.

Огляд літератури повністю відповідає суті дисертації, викладений логічно і розкриває питання, пов'язані із проблемами спеціальної фізичної підготовки швидкісно-силової спрямованості кваліфікованих тайбоксерів.

Для обґрунтування отриманих результатів автором застосовувалися роботи з теорії і методики спортивного тренування (В. М. Платонов, 2015; А. Таймазов В.А., 2016; Охлопков, П.П., 2018), системи підготовки в спортивних єдиноборствах (Ост'янов В.Н., 2011; Нікітенко А.А., 2013; Лисенко О.М., Беринчик Д.Ю., 2018), сучасних технологій підготовки єдиноборців на етапах багаторічної підготовки (Приймаков О.О., 2014; Тронь Р., Ільїн В., 2013; В Тропін Ю.М., 2013), проблемних питань підготовленості в спортивних єдиноборствах (Фаворитов В.М., 2013; Петрушин Д., 2013; Aksutin V., 2014).

Методичний розділ присвячено висвітленню використаних у роботі методик дослідження. Для вирішення поставлених завдань використано адекватні методи дослідження.

Автором проведено педагогічний експеримент з метою розробки системи контролю швидкісно-силової підготовленості кваліфікованих спортсменів тайландського боксу різних вагових груп.

Констатуючий і формуючий експерименти були проведені протягом 2019-2020 років на базі ДЮСШ №5 м. Київ, у спортивному клубі «Muay Thai Spirit Gym» та спортивного комплексу «Меридіан» за участю 45 кваліфікованих спортсменів. Всі спортсмени готувались до головних змагань - чемпіонату України.

Педагогічне тестування відтворювалось за допомогою портативного діагностичного приладу «Нуксо», з метою визначення спеціальної працездатності боксерів тайландського стилю.

Третій розділ присвячено дослідженню особливостей прояву швидкісно-силових можливостей кваліфікованих спортсменів різних вагових категорій в ударних прийомах тайландського боксу. Автором було досліджено шляхи реалізації швидкісно-силових можливостей спортсменів різних вагових категорій при виконанні ударних прийомів тайландського боксу. Проведений аналіз змагальної діяльності кваліфікованих спортсменів різних вагових категорій дозволив сформулювати групові характеристики абсолютних показників змагальної діяльності. Це дозволило визначити особливості прояву швидкісно-силових якостей боксерів за кількістю техніко-тактичних дій, проведених під час поєдинку.

Четвертий розділ присвячено експериментальному обґрунтуванню диференційованого підходу до швидкісно-силової підготовці кваліфікованих спортсменів у тайландському боксі. Було розроблено комплекси допоміжних вправ швидкісно-силової спрямованості для кваліфікованих тайбоксерів різних вагових категорій. Автором обґрунтовано контрольні вправи для оцінки допоміжної швидкісно-силової підготовки кваліфікованих тайбоксерів. Це дозволило впровадити результати розробленої програми в систему удосконалення швидкісно-силових можливостей кваліфікованих тайбоксерів різних вагових категорій.

П'ятий розділ присвячено аналізу та узагальненням результатів дослідження.

Висновки повністю відповідають завданням дослідження та змісту основного тексту роботи.

Таким чином, задачі, поставлені у дисертації, виконані у повному обсязі.

Достовірність результатів та їхня новизна.

Достовірність результатів забезпечено коректним добором та використанням широкого кола методів дослідження.

Автором обґрунтовано програму удосконалення швидкісно-силових можливостей кваліфікованих тайбоксерів різних вагових категорій. Розроблена технологія оцінки рівня розвитку швидкісно-силових можливостей спортсменів у тайландському боксі дає можливість диференціювати спортсменів за рівнем швидкісно-силової підготовленості.

Загалом, результати досліджень, отримані автором ретельно обґрунтовані і доведена їх достовірність. Висновки дисертаційної роботи в цілому відображають отримані результати і відповідають меті та завданням дослідження.

Повнота викладу в наукових публікаціях, зарахованих за темою дисертації

Результати дисертаційної роботи висвітлені в 12 наукових публікаціях: 4 статті у наукових виданнях з переліку наукових фахових видань України, 2 статті у періодичних наукових виданнях Великобританії та Іспанії, проіндексованих у базі даних Scopus (Q2, Q3) та Web of Science; 5 публікацій апробаційного характеру, 1 публікація додатково відображає наукові результати дисертації.

У дисертаційній роботі відсутні порушення академічної доброчесності.

Зауваження до дисертаційної роботи

Оцінюючи в цілому дисертаційну роботу Подгурського С. Е. «Диференційований підхід до швидкісно-силової підготовки кваліфікованих спортсменів різних вагових категорій у тайландському боксі» позитивно, слід зупинитися на ряді положень, що потребують додаткових коментарів.

1. Для визначення рівня спеціальної працездатності автор застосовував два тести, тривалістю 8 с та 40 с. За даними різних авторів означені тести визначають рівень швидкісної сили, креатин-фосфатної і гліколітичної працездатності. Однак, навряд чи можна стверджувати, що, наприклад 40 секундний тест відображає саме результат гліколітичної системи енергозабезпечення. Адже, у реальних умовах в спортивних єдиноборствах енергозабезпечення відбувається за рахунок активації змішаних механізмів відтворення АТФ.

2. В якості додаткового обтяження автором розроблено та застосовано модифікований спортивний снаряд – дворучну «гірю Подгурського». Відповідно автором наведено вправи для розвитку рухових якостей спортсменів. Однак, на нашу думку, не достатньо обґрунтовується застосування саме такого пристрою для розвитку та удосконалення швидкісно-силових якостей тайландських боксерів. Адже, використання такого специфічного снаряду вимагає урахування додаткових умов, пов'язаних із інертністю що виникає у застосуванні цього пристрою.

3. Автором в якості моделі тренувального етапу пропонується три базові мезоцикли, які у свою чергу включають чотири мікроцикли (три ударні та відновний). Виникає питання доцільності пропонувати три базові мезоцикли. З якою метою автор пропонує три ударні мікроцикли? Традиційно використовують підряд максимум два ударних мікроцикли. Адже, п'ятиденний ударний мікроцикл призводить до значного стомлення організму спортсмена. Доцільно, наприклад після цього включити перехідний мікроцикл.

Однак, зазначені побажання не впливають на загальну позитивну оцінку рецензованого дослідження, не знижують високого рівня представленої роботи і носять дискусійний характер.

Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам.

Дисертаційна робота Подгурського С. Е. «Диференційований підхід до швидко-силової підготовки кваліфікованих спортсменів різних вагових категорій у тайландському боксі» є завершеним науковим дослідженням, що має як теоретичне, так і практичне значення, отримані нові науково обґрунтовані результати. Дисертаційна робота відповідає спеціальності 017 Фізична культура і спорт, вимогам наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» (зі змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 759 від 31.05.2019), вимогам освітньо-наукової програми, яку успішно завершив здобувач, вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44), а її автор Подгурський Станіслав Ельбертович заслуговує присудження ступеня доктора філософії в галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт.

Рецензент:

доктор біологічних наук, професор,
професор кафедри спортивних
єдиноборств та силових видів спорту
Національного університету фізичного
виховання і спорту України,
Заслужений діяч науки і техніки
України

Підпис Коробейнікова Г.В. засвідчено

Вчений секретар Національного університету
фізичного виховання і спорту України

Г. В. Коробейніков

Г.С. Машеренкова